

บันทึก

เรื่อง การพระราชทานอภัยโทษแก่นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับ
การแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ

กรมราชทัณฑ์ ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๙๐๖/๒๒๑๒ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๓๕ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยให้มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นต้นไป นั้นเนื่องจากกรมราชทัณฑ์มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และคณะกรรมการตรวจสอบการพระราชทานอภัยโทษ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงได้พิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาข้างต้นเพื่อเตรียมดำเนินการไว้ จากการพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘ ได้บัญญัติให้นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่ว่าจะได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษตามมาตรา ๗ ด้วยหรือไม่ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษลงเป็นพิเศษอีกหนึ่งปี แต่กลับปรากฏว่าบทบัญญัติมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับเดียวกันนี้บัญญัติจำกัดสิทธิให้นักโทษเด็ดขาด ซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ในความผิดฐานผลิต นำเข้า หรือส่งออกเพื่อจำหน่าย จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษ จึงมีปัญหว่าหากนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษในฐานความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับจะมีสิทธิพิเศษได้รับการพระราชทานอภัยโทษลดโทษลงอีก ๑ ปี ตามมาตรา ๘ ด้วยหรือไม่ เพราะบทบัญญัติมาตรา ๘ มิได้บัญญัติให้อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ และเจตนารมณ์ในการตราบทบัญญัติมาตรา ๘ ก็เพื่อเป็นการตอบแทนความประพฤติของนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำตามมาตรา ๓๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๓๔ ที่ได้แสดงตนให้เห็นว่ามีความประพฤติดี มีความอุตสาหะความก้าวหน้าในการศึกษาและในการทำงาน เกิดผลดีหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษอันจะเป็นเยี่ยงอย่างสร้างขวัญกำลังใจแก่นักโทษเด็ดขาดรายอื่น ประพฤติปฏิบัติตาม อีกทั้งนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษในฐานความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ ที่ถูกจำกัดสิทธิไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ มีจำนวนมาก ฉะนั้น หากมีการจำกัดสิทธินักโทษเด็ดขาดในฐานความผิดดังกล่าวที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีจำนวนน้อยเพิ่มขึ้นอีก ก็จักมีผลเสียในด้านการปกครองผู้ต้องโทษอันอาจจะก่อให้เกิดเหตุการณ์จลาจลขึ้นได้ภายในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ กรมราชทัณฑ์จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้ต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมราชทัณฑ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่า พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษไว้ ๒ กรณี คือ กรณีตามมาตรา ๑๑^๑ ได้บัญญัติให้นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ในความผิดฐานผลิต นำเข้าหรือส่งออกเพื่อจำหน่าย จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งหมายความว่า การพระราชทานอภัยโทษตามบทบัญญัติต่าง ๆ ของพระราชกฤษฎีกานี้ให้ยกเว้นไม่นำมาใช้บังคับกับนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ของมาตรา ๑๑ ส่วนอีกกรณีหนึ่งคือ กรณีตามมาตรา ๙^๒ ซึ่งนักโทษเด็ดขาดที่กระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษเช่นกัน แต่เป็นความผิดฐานอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในมาตรา ๑๑ บทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้นักโทษเด็ดขาดเหล่านี้ยังมีสิทธิได้รับการอภัยโทษตามมาตรา ๗^๓

^๑ มาตรา ๑๑ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ในความผิดฐานผลิต นำเข้า หรือส่งออกเพื่อจำหน่าย จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้

^๒ มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยฝิ่น และกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และต้องโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีขึ้นไป ตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษาและระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเมื่อคดีถึงที่สุด หรือที่ได้กำหนดไว้ตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมาย ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ เฉพาะตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

^๓ มาตรา ๗ นักโทษเด็ดขาดซึ่งมิได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไปตามมาตรา ๖ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษแต่เพียงกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต
- (๒) ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกห้าสิบปี โดยให้นับแต่วันที่ต้องรับโทษ เว้นแต่กรณีที่จะต้องนับโทษต่อจากคดีอื่นให้นับโทษต่อจากคดีอื่นนั้น
- (๓) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดโทษจากกำหนดโทษตามลำดับชั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือตามกำหนดโทษว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

- ชั้นเยี่ยม ๑ ใน ๒
- ชั้นดีมาก ๑ ใน ๓
- ชั้นดี ๑ ใน ๔
- ชั้นกลาง ๑ ใน ๕
- ชั้นเลว ๑ ใน ๖
- ชั้นเลวมาก ๑ ใน ๗

(๔) ผู้ต้องโทษจำคุกเพราะความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทและไม่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่มีคดีอื่นไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดีที่ต้องรับหรือจะต้องรับโทษจำคุกอยู่ด้วย ให้ลดโทษจากกำหนดโทษลง ๒ ใน ๓

และมาตรา ๘^๔ ได้ ฉะนั้น การที่มาตรา ๘ ได้บัญญัติให้นักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำได้รับการลดโทษเป็นพิเศษอีก ๑ ปี ซึ่งเป็นการพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ประการหนึ่ง จึงนำมาใช้บังคับเฉพาะกรณีนักโทษเด็ดขาดตามมาตรา ๙ เท่านั้น ส่วนนักโทษเด็ดขาดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าจะได้รับการแต่งตั้งเป็น ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำอยู่ด้วยก็ตาม ก็ไม่อยู่ในข่ายได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๘ แต่อย่างใด

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๓๕

^๔ มาตรา ๘ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่ว่าจะได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษตามมาตรา ๗ ด้วยหรือไม่ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษลงเป็นพิเศษอีกหนึ่งปี